

# **Základní škola a mateřská škola, Voděrady,**

okres Rychnov nad Kněžnou

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

## **Vzdělání, sport a příroda**



**Voděrady**

**2023**

Motto:

***„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělat.“***

Jan Amos Komenský

## 1. Identifikační údaje

**Název ŠVP:** Vzdělání, sport, příroda (č. j. 35/2007)  
**Motivační název ŠVP:** Jsme tým

**Název a adresa školy:** Základní škola a mateřská škola, Voděrady,  
okres Rychnov nad Kněžnou  
517 34 Voděrady 2

**IČ:** 70997918  
**IZO ředitelství:** 650060997  
**IZO školy:** 102390746

**Ředitel školy:** Mgr. Simon Schwab  
e-mail: [reditel@zsvoderady.cz](mailto:reditel@zsvoderady.cz)  
telefon: 494 384 552, 777 471 551

**Koordinátor ŠVP:** Mgr. Marian Janko, [janko.marian@zsvoderady.cz](mailto:janko.marian@zsvoderady.cz)

**Zřizovatel školy a kontakty:** Obec Voděrady  
517 34 Voděrady 70  
telefon: 494 384 524  
e-mail: [urad@obec-voderady.cz](mailto:urad@obec-voderady.cz)

**Platnost dokumentu:** od 1. 9. 2007  
úprava k 1. 9. 2013  
úprava k 1. 9. 2016  
aktualizace 1. 9. 2021  
úprava a aktualizace k 1. 9. 2023, aktualizace k 1. 8. 2024

**ŠVP byl schválen školskou radou dne:** 28. 8. 2007,  
úprava 24. 10. 2013  
úprava 1. 9. 2016  
úprava a aktualizace 29. 8. 2023

*Razítko školy a podpis*

.....  
**Mgr. Simon Schwab**  
ředitel školy

|                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - zpracováno podle RVP ZV, ve znění Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. j. MŠMT-2647/2013-210 ze dne 29. ledna 2013.                                                                    |
| - zpracováno podle RVP ZV, ve znění Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. j. MŠMT-28603/2016 ze dne 22. února 2016.                                                                       |
| - zpracováno podle RVP ZV, ve znění Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, č. j. MSMT-12464/2023-3, ze dne 9. června 2023 |

## **2. Charakteristika školy**

### **2.1. Úplnost a velikost školy**

**Základní škola a mateřská škola, Voděradý, okres Rychnov nad Kněžnou** s právní subjektivitou byla zřízena sloučením Základní školy Voděradý, okres Rychnov nad Kněžnou a Mateřské školy Voděradý, okres Rychnov nad Kněžnou k datu 1. 1. 2006 s vymezením úkolů ve zřizovací listině vydané Obcí Voděradý, s povolením vedlejší hospodářské činnosti.

Základní škola a mateřská škola Voděradý je úplnou základní školou, která může poskytnout základní vzdělání maximálně 220 žákům v 1. – 9. postupném ročníku. Výuka na prvním stupni je organizována do pěti tříd. Škola patří mezi školy spádové pro děti z okolních obcí. Pro dojíždějící žáky je zajištěna autobusová doprava.

### **2.2. Vybavení školy**

Škola je dobře vybavena učebnicemi a učebními pomůckami, při výuce je využíván i výukový SW. Pro žáky i pedagogy slouží knihovna. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukový SW jsou průběžně doplňovány o nové.

Výuka probíhá v 11 učebnách, z toho v 5 odborných (počítačová učebna, učebna přírodovědných předmětů, učebna specializovaná na výtvarnou výchovu, dílna na pracovní výchovu, učebna na domácí nauky), 6 učeben může sloužit jako kmenové.

Součástí školy je jídelna.

Žáci mohou využívat materiálně dobře vybavenou školní družinu, jejíž prostory se nacházejí u šaten školy.

Škola je bohužel bariérová a neumožňuje bezproblémovou integraci vozíčkářů.

Všechny učebny vyhovují hygienickým normám, kmenové učebny na 2. stupni jsou většinou vybaveny interaktivními tabulemi, dataprojektory, počítači s připojením k internetu a další technikou. Učebny na 1. stupni jsou vybaveny interaktivními tabulemi nebo audiovizuální technikou a PC s připojením k internetu. Počítače v budově školy jsou propojeny do počítačové sítě, přes kterou mají žáci i učitelé přístup na internet. Každý pracovník školy má své přístupové heslo pro školní počítačové sítě, svůj prostor na serveru pro ukládání dat a svou e-mailovou schránku s adresou. Všichni vyučující mají volný přístup na internet, mohou využívat tiskárny a kopírky. Pedagogický sbor má své pracovní stoly ve sborovně, někteří v kabinetech.

K pohybovým aktivitám žáci využívají školní tělocvičnu a místní sportovní areál vhodný pro míčové hry a atletiku.

Hygienické zázemí školy (šatny, WC) je v souladu s normami. Pro dodržování pitného režimu slouží nádoby s pitím ve školní jídelně, kde si mohou nápoje i zakoupit. Školní jídelna zajišťuje pro zájemce i svačiny včetně nápojů.

### **2.3. Charakteristika pedagogického sboru**

Ve škole pracují tito pedagogičtí pracovníci - učitelé, vychovatelé školní družiny, asistenti pedagoga (dle doporučení ŠPZ), školní asistenti, výchovný poradce, školní metodik prevence, koordinátoři ŠVP, vedoucí metodických sdružení. Všichni pracovníci jsou plně kvalifikovaní. Svými aprobacemi pokrývají všechny naukové předměty a částečně i předměty výchovné.

Všichni pracovníci školy jsou pravidelně školeni v BOZP a v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se účastní seminářů na podporu prohlubování kvalifikace.

## 2.4. Charakteristika žáků

Kapacita školy je 220 žáků. Převážná většina žáků jsou děti z obcí spadajících pod obec Voděradý. Dále školu navštěvují žáci z Lična, Přepych, Houdkovic, Semechnice atd.

Několik vyučujících je proškolen pro práci se žáky se specifickými výukovými poruchami učení. Žákům mimořádně nadaným je umožněna výuka podle individuálního vzdělávacího plánu.

## 2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola byla zapojena do projektu Školy pro venkov a nyní probíhají projekty EU – peníze školám. Do budoucna se však nebrání jak realizaci dalších projektů, tak i mezinárodní spolupráci se školami stejného typu (Polsko, Německo,....).

## 2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči je na dobré úrovni. Rodiče dostávají informace prostřednictvím internetových žákovských knížek (DmSoftware), na pravidelných třídních schůzkách a v době konzultačních hodin. Kromě toho mohou rodiče školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím. Rodiče jsou také o činnosti školy informováni prostřednictvím webových stránek školy. Pro rodiče a veřejnost škola pořádá Dny otevřených dveří a veřejná vystoupení žáků.

Na základě § 167 a § 168 Zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání byla zřízena tříčlenná Školská rada. Ve Školské radě zastupuje školu jeden člen pedagogického sboru.

Vedení školy, výchovný poradce a pedagogové spolupracují při řešení výchovných a vzdělávacích problémů s PPP v Rychnově nad Kněžnou, Hradci Králové a Náchodě, s Odborem sociálních věcí MÚ Rychnov nad Kněžnou, s Úřadem práce v Rychnově nad Kněžnou a Policií ČR.

Oblasti mimoškolní výchovy je zajišťována podle zájmu žáků. Kroužky jsou realizovány přímo v budově školy a na jejichž vedení se podílí pracovníci pedagogického sboru nebo externisté.

Na škole funguje žákovský parlament, ve kterém se sdružují zástupci jednotlivých tříd od 4. ročníku. Jeho činnost se spíše profiluje ve směru organizování zábavných akcí pro všechny žáky školy. Žáci na naší škole občas také vydávají svůj školní časopis.

Se svým zřizovatelem se vedení základní školy setkává podle potřeby. Jeden zástupce školy se pravidelně zúčastňuje veřejných jednání zastupitelstva a v případě potřeby i rady obce, na kterých informuje o činnostech a záměrech školy a projednává případnou spolupráci na akcích pořádaných zřizovatelem.

## 3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

### 3.1. Zaměření školy

Zaměření školy vychází z požadavků rodičů, z výchovných a vzdělávacích potřeb žáků a ze vzdělávacích tradic naší školy. Požadavky rodičů byly zjištěny na základě provedené SWOT analýzy vzdělávacích a výchovných podmínek školy.

Úspěšnost našich žáků při přijímacích řízeních a dalším vzdělávání potvrzuje výchovné a vzdělávací metody naší školy. **Proto se škola i nadále zaměřuje na posílení výuky přírodovědných**

**předmětů, na práci s výpočetní a komunikační technikou, na výuku cizích jazyků a na podporu sportovních aktivit žáků.**

Chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi. Naším záměrem je zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu. Pro budoucí život v EU je též nezbytné výrazně posílit výuku cizích jazyků. Chceme vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání. Preferujeme sportovní výchovu a vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu. Povedeme žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu. Stejnou péči budeme věnovat všem žákům. Chceme klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáními a vlastnostmi). Nechceme preferovat jen intelektuální nadání, ale chceme stejně podporovat i žáky s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod. Provedeme rozumnou integraci dětí přímo ve třídách základní školy s ostatními dětmi. Zaměříme se i na žáky nadané, vytvoříme jim podmínky pro jejich rozvoj a tím omezíme jejich přechod na jiné školy. Z metod práce chceme u těchto žáků preferovat samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování apod. Rovněž se chceme zúčastňovat různých soutěží školního i okresního charakteru, kde mají žáci možnost se prezentovat. Jsme si vědomi, že při přípravě na tyto soutěže dochází k rozvoji jejich nadání.

### **3.2. Výchovné a vzdělávací strategie**

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání proto usilujeme o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svědomité, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

#### **Společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků**

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. V rámci procesu vzdělávání rozvíjíme následující kompetence:

**Kompetence k učení;**

**Kompetence k řešení problémů;**

**Kompetence komunikativní;**  
**Kompetence sociální a personální;**  
**Kompetence občanské;**  
**Kompetence pracovní;**  
**Kompetence digitální.**

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje následující společné postupy:

#### **Kompetence k učení**

- předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů – využití knihovny, internetu, organizování exkurzí
- podporujeme samostatnost, vlastní úsudek, tvořivost a zodpovědnost – učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- při hodnocení používáme prvky pozitivní motivace (hodnotíme za to, co žák umí)
- učíme práci s chybou
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle
- učíme trpělivosti a povzbuzujeme
- umožňujeme prezentaci vlastních výsledků
- motivujeme k učení tím, že se snažíme cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení
- jdeme příkladem, dalším vzděláváním si rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“

#### **Kompetence k řešení problémů**

- učíme žáky nebát se problémů, problém není hrozba, ale výzva a je nutné ho řešit
- záměrně vytváříme praktické problémové situace, na kterých učíme žáky problémy řešit
- podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému
- podporujeme netradiční způsoby řešení problému
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému
- podporujeme využívání moderní techniky při řešení problému
- učíme žáky uplatňovat při řešení problému základní myšlenkové operace – srovnávání, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
- učíme, jak některým problémům předcházet
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problému prakticky zvládají
- snažíme se rozvíjet schopnost logického uvažování u žáků
- jdeme příkladem, učíme se sami lépe, s porozuměním a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole

#### **Kompetence komunikativní**

- záměrně vytváříme prostor pro komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí informačních a komunikačních technologií,...)
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace (věcnost, naslouchání, respektování různých názorů,...)
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy komunikace
- podporujeme komunikaci v cizím jazyce
- vedeme žáky k tomu, aby se nebáli otevřeně vyjadřovat svůj názor, podpořený argumenty
- podporujeme zdravou kritiku a sebekritiku
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků a věkových kategorií

- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných učeben a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- učíme žáky „asertivnímu chování a nonverbální komunikaci
- učíme žáky naslouchat druhým jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- jdeme příkladem, s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností komunikujeme na „profesionální“ úrovni
- netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti

### **Kompetence sociální a personální**

- podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- volíme formy práce, které respektují různorodý kolektiv třídy a umožňují vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosáhnout osobního maxima každého člena třídního kolektivu, posílit sebevědomí a dosáhnout pocitu sebeuspokojení
- učíme žáky pracovat v týmech, s cílem vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, záměrně vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- učíme žáky kriticky hodnotit práci celého týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů v týmu
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídách
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, mezi žáky a učiteli
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- jdeme příkladem, podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických i nepedagogických pracovníků školy
- respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních
- pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti

### **Kompetence občanské**

- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole stanovených ve vnitřních normách školy
- na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní chování lidí
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- netolerujeme nekomarádské chování a sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže)
- vedeme žáky k tomu, aby se nebáli svěřit se se svými problémy vyplývajících z agresivního chování spolužáků (např. šikana)
- upevňujeme pozitivní formy žáků
- neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- využíváme pomoci a zkušenosti odborníků – výchovných poradců, PPP, policie atd.
- kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní,...) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- podporujeme spoluúčast žáků na úpravě prostředí školy a jejího okolí
- vytváříme podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí

- snažíme se, aby žáci porozuměli odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur
- snažíme se rozvíjet u žáků ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem
- jdeme příkladem, respektujeme osobnost žáka a jeho práva, respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy a plníme své povinnosti

#### **Kompetence pracovní**

- důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, záměrně měníme pracovní podmínky a tím vedeme žáka k adaptaci na nové pracovní podmínky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, za odvedenou práci vždy žáka pochválíme a žádnou práci ho netrestáme
- různými formami (film, beseda, exkurze, atd.) seznamujeme žáky s různými profesemi a podnikatelskými záměry, s případnými riziky, cíleně ujasňujeme představu žáků po reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia
- vedeme žáky k osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání)

#### **Kompetence digitální**

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

### **3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Žáky tak pro vzdělávací účely nečleníme podle původních diagnostických kategorií, ale hodnotíme jen potřebu úpravy podmínek jejich vzdělávání. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení, může vypracovat i plán pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších

předpisů. Škola zpracovává pro tyto žáky, je-li to doporučeno školským poradenským zařízením, individuální vzdělávací plán.

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) školy je tvořeno výchovným poradcem, školním speciálním pedagogem, školním metodikem prevence pro první stupeň a školním metodikem prevence pro druhý stupeň, který zároveň koordinuje jeho činnost. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením. Členové ŠPP úzce spolupracují s místními zájmovými organizacemi, vzdělávacími institucemi, orgány, státními neziskovými organizacemi. Pedagogové se vzdělávají v této problematice v rámci DVPP.

Jako podpůrná opatření pro žáky se SVP jsou ve škole využívána (dle doporučení ŠPZ) zejména:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků, jejich zvláštností, možností, pracovního tempa,
- práce s názorem,
- individuální časová dotace,
- kladení reálných cílů,
- práce s oceněním, doporučením,
- střídání forem a činností během výuky,
- pravidelná popisná zpětná vazba, práce s kritérii hodnocení, sebehodnocení,
- propojení učiva do souvislostí, praktického života,
- úzká spolupráce se zákonnými zástupci,
- součinnost všech pedagogů, kteří se podílejí na vzdělávání žáka.

## **1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami**

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Stanoví se termín přípravy PLPP a organizují se společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce a všichni vyučující. Vyhodnocení PLPP proběhne po 3 měsících. Pedagogové vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat nebo je jeho stav naopak setrvalý nebo se horší - pak se žákovi a zákonným zástupcům doporučí, aby navštívili školské poradenské zařízení. Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

## **2. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami**

**Individuální vzdělávací plán (IVP)** zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Individuální vzdělávací plán se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. IVP vyhodnocuje ŠPZ jednou ročně.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno

metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami budou využívány podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- a) V oblasti metod výuky: respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi - důraz na logickou provázanost a smyslnost vzdělávacího obsahu - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů, a to za pomoci speciálních učebnic, pomůcek, kompenzačních pomůcek, včetně zařazování nových technologií do práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- b) V oblasti organizace výuky: střídání forem a činností během výuky - u mladších žáků využívání skupinové výuky - postupný přechod k systému kooperativní výuky - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka.
- c) V organizaci výuky, např. zařazení předmětů speciálně pedagogické péče, úprava výuky v rozsahu disponibilních hodin, ale i nutná personální podpora pedagoga při výuce žáků s potřebou podpůrných opatření (asistent pedagoga).

### **Žáci ze sociálně slabšího prostředí**

Zde je potřebná úzká spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami. Učitel musí vybírat vhodné metody a formy práce, které mají za úkol kompenzovat a eliminovat případné sociální hendikepy žáků. Důležitá je také spolupráce s odborem sociálních věcí MÚ pověřeného města, což je v našem případě Rychnov nad Kněžnou. V neposlední řadě je důležitá spolupráce s rodiči žáka.

## **3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných**

### **Vzdělávání žáků mimořádně nadaných**

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy). V dalších naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky, ...). Jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Žáky s hudebním nadáním učitel vhodným způsobem zapojuje do činnosti v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň apod. Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách. Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční bývají při pracovních činnostech pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni při vedení skupiny. Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu.

Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

### 3.5. Průřezová témata

#### 3.5.1. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci.

Průřezová témata přispívají k rozvoji osobnosti žáka jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot.

Obsah průřezových témat je rozpracován do tematických okruhů. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů, oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

#### **V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:**

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova

#### **Osobnostní a sociální výchova**

##### **V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:**

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuluje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

##### **V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:**

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

#### **Tematické okruhy:**

##### **Osobnostní rozvoj**

- rozvoj schopností poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- kreativita

### **Sociální rozvoj**

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace
- kooperace a kompetice

### **Morální rozvoj**

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

## **Výchova demokratického občana**

### **V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:**

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

### **V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:**

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

### **Tematické okruhy:**

- občanská společnost a škola
- občan, občanská společnost a stát
- formy participace občanů v politickém životě
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

## **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

### **V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:**

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech

- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

**V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:**

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

**Tematické okruhy:**

- Evropa a svět nás zajímá
- objevujeme Evropu a svět
- jsme Evropané

**Multikulturní výchova**

**V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:**

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednosti orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

**V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:**

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sama sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

**Tematické okruhy průřezového tématu:**

- kulturní difference
- lidské vztahy
- etnický původ
- multikulturalita
- princip sociálního smíru a solidarity

**Environmentální výchova****V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:**

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

**V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:**

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

**Tematické okruhy průřezového tématu:**

- ekosystémy
- základní podmínky života
- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

**Mediální výchova****V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:**

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

**V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:**

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

**Tematické okruhy receptivních činností:**

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- stavba mediálních sdělení
- vnímání autora mediálních sdělení
- fungování a vliv médií ve společnosti

**Tematické okruhy produktivních činností:**

- tvorba mediálního sdělení
- práce v realizačním týmu

**3.5.2. Realizace průřezových témat ve výuce**

Aby byla zajištěna účinnost průřezových témat, byly všechny tematické okruhy průřezových témat na základě jejich propojenosti se vzdělávacím obsahem integrovány do konkrétních vyučovacích předmětů. V každém ročníku nejsou zastoupena všechna průřezová témata, ale jsou integrována tak,

aby se žák v průběhu základního vzdělání postupně seznámil se všemi tematickými okruhy jednotlivých průřezových témat.

Dalším možným způsobem realizace jsou projekty, besedy, exkurze apod. Ve školním vzdělávacím plánu není konkrétně určeno, která průřezová témata nebo tematické okruhy mají být touto formou realizovány. K tomuto způsobu realizace přistoupí každý vyučující individuálně po konzultaci s vedením školy, popř. s ostatními vyučujícími a to tak, aby byla splněna podmínka účinnosti průřezového tématu nebo tematického okruhu. Vyučující bude přihlížet k aktuálnosti daného tématu.

Obzvláště vítanou formou realizace jsou krátkodobé nebo dlouhodobé projekty. Vytvářejí totiž příležitost, jak pro individuální uplatnění žáků, tak i pro jejich vzájemnou spolupráci.

## 1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

| Tematické okruhy              | 1. stupeň  |            |                |                    |                    | 2. stupeň     |        |               |            |
|-------------------------------|------------|------------|----------------|--------------------|--------------------|---------------|--------|---------------|------------|
|                               | 1.         | 2.         | 3.             | 4.                 | 5.                 | 6.            | 7.     | 8.            | 9.         |
| <b>OSOBNOSTNÍ ROZVOJ</b>      |            |            |                |                    |                    |               |        |               |            |
| Rozvoj schopností poznávání   | M, Čj      | M, Čj      | M, Čj          | M, Vv, Pč, Čj      | M, Vv, Pč, Čj      | M, Čj, Vv     | M, Vv  | M, Hv         | M          |
| Sebepoznání a sebepojetí      | Tv         | Tv         | Tv             | Vv, Hv             | Vv, Př, Hv         | VZ, Spol., Tv | Tv     | Spol., SP, Tv | Aj, SP, Tv |
| Seberegulace a sebeorganizace | Prv        |            |                | Tv, Př,            | Tv, Př             | Tv            | Tv     | SP, Tv        | SP, Tv     |
| Psychohygiena                 | M, Tv, Prv | M, Tv      | M, Tv          | M, Tv, Př          | M, Tv, Př          | M, VZ         | M      | M, Rv         | M          |
| Kreativita                    | Vv, Pč, Hv | Vv, Pč, Hv | Vv, Pč, Hv, Čj | Tv, Vv, Pč, Hv, Čj | Tv, Vv, Pč, Hv, Čj | Vv, Tv        | Vv, Tv | Vv, Tv        | Vv, Tv     |

| Tematické okruhy       | 1. stupeň |         |        |            |            | 2. stupeň      |                |                  |            |
|------------------------|-----------|---------|--------|------------|------------|----------------|----------------|------------------|------------|
|                        | 1.        | 2.      | 3.     | 4.         | 5.         | 6.             | 7.             | 8.               | 9.         |
| <b>SOCIÁLNÍ ROZVOJ</b> |           |         |        |            |            |                |                |                  |            |
| Poznávání lidí         | M, Prv    | M,      | M,     | M, Vv, VI  | M, Vv, Př  | M, Spol., Tv   | M, VZ, Tv      | M, Spol., Tv     | M, SP, Tv  |
| Mezilidské vztahy      | M, Prv    | M, Prv  | M,     | M,         | M, Př      | M, Spol., Tv   | M, VZ, Tv      | M, Spol., Rv, Tv | M, Tv      |
| Komunikace             | Čj        | Čj, Prv | Čj, Aj | Čj, Vv, Aj | Čj, Vv, Aj | Aj, Čj, Nj, Tv | Hv, Čj, Nj, Tv | Čj, Tv           | SP, Čj, Tv |
| Kooperace a kompetice  | M, Tv     | M, Tv   | M, Tv  | M, Tv      | M, Tv      | M, Tv          | M, Tv          | M, Tv            | M, SP, Tv  |

| Tematické okruhy                         | 1. stupeň |    |    |    |    | 2. stupeň |       |                  |           |
|------------------------------------------|-----------|----|----|----|----|-----------|-------|------------------|-----------|
|                                          | 1.        | 2. | 3. | 4. | 5. | 6.        | 7.    | 8.               | 9.        |
| <b>MORÁLNÍ ROZVOJ</b>                    |           |    |    |    |    |           |       |                  |           |
| Řešení problémů a rozhodovací dovednosti | M         | M  | M  | M  | M  | M, Tv     | M, Tv | M, Spol.,<br>Tv  | M, SP, Tv |
| Hodnoty, postoje, praktická etika        |           |    |    | VI | VI | Tv        | Tv    | Spol., Rv,<br>Tv | Tv        |

## 2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

| Tematické okruhy                                           | 1. stupeň |    |    |    |    | 2. stupeň |       |       |    |
|------------------------------------------------------------|-----------|----|----|----|----|-----------|-------|-------|----|
|                                                            | 1.        | 2. | 3. | 4. | 5. | 6.        | 7.    | 8.    | 9. |
| Občanská společnost a škola                                |           |    |    |    |    | Spol.     |       | Spol. |    |
| Občan, občanská společnost a stát                          |           |    |    |    |    | Spol.     | Spol. | Spol. | Aj |
| Formy participace občanů v politickém životě               |           |    |    | VI |    | Spol.     | Spol. | Spol. |    |
| Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování |           |    |    | VI |    | Spol.     | Spol. | Spol. |    |

### 3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

| Tematické okruhy         | 1. stupeň |    |    |    |    | 2. stupeň |           |        |               |
|--------------------------|-----------|----|----|----|----|-----------|-----------|--------|---------------|
|                          | 1.        | 2. | 3. | 4. | 5. | 6.        | 7.        | 8.     | 9.            |
| Evropa a svět nás zajímá |           |    |    | Hv | Hv | Z, PČ     | Z, PČ, Aj | Z, Nj  | Nj, Spol., Aj |
| Objevujeme Evropu a svět |           |    |    |    | VI |           | Aj, Nj    | Aj, Nj | Nj, Spol., Aj |
| Jsme Evropané            |           |    |    |    |    | Spol.     | Aj, Nj    | Aj, Nj | Spol., Aj     |

### 4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

| Tematické okruhy                      | 1. stupeň |    |    |    |        | 2. stupeň |           |        |           |
|---------------------------------------|-----------|----|----|----|--------|-----------|-----------|--------|-----------|
|                                       | 1.        | 2. | 3. | 4. | 5.     | 6.        | 7.        | 8.     | 9.        |
| Kulturní difference                   |           |    |    | Hv | VI, Hv | Spol.     | Spol.     |        |           |
| Lidské vztahy                         |           |    |    | Hv | Hv     | VZ        | Spol., Rv |        | Z         |
| Etnický původ                         |           |    |    |    |        |           | Spol.     | Aj, Nj | Z         |
| Multikulturalita                      |           |    |    | Aj | VI, Aj |           | Spol.     | Aj, Nj | Z, Nj, Aj |
| Princip sociálního smíru a solidarity |           |    |    |    |        |           | Spol.     |        |           |

## 5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

| Tematické okruhy                               | 1. stupeň |         |     |        |    | 2. stupeň |    |           |              |
|------------------------------------------------|-----------|---------|-----|--------|----|-----------|----|-----------|--------------|
|                                                | 1.        | 2.      | 3.  | 4.     | 5. | 6.        | 7. | 8.        | 9.           |
| Ekosystémy                                     |           | Prv     |     | Př     |    | Př, Z     | Př |           |              |
| Základní podmínky života                       |           |         | Prv | Př     | Př | Př, F, Z  | Př | Ch        | Ch, F        |
| Lidské aktivity a problémy životního prostředí |           |         |     |        |    | Př, Z     | Př | Z         | Ch, F, Z, Aj |
| Vztah člověka k prostředí                      |           | Vv, Prv | Vv  | Tv, Př | Tv | Z         |    | Ch, Př, Z | Ch, F, Z, Aj |

## 6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

| Tematické okruhy                                 | 1. stupeň |    |    |    |    | 2. stupeň |    |       |    |
|--------------------------------------------------|-----------|----|----|----|----|-----------|----|-------|----|
|                                                  | 1.        | 2. | 3. | 4. | 5. | 6.        | 7. | 8.    | 9. |
| Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení      |           |    |    | Tv | Tv | Inf       |    | Spol. | Čj |
| Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality |           |    |    |    |    | Čj        |    | Spol. |    |
| Stavba mediálních sdělení                        |           |    |    |    |    | Čj        |    |       | Čj |
| Vnímání autora mediálních sdělení                |           |    |    |    |    |           |    | Spol. | Čj |
| Fungování a vliv médií ve společnosti            |           |    |    |    | Čj | VZ        |    | Spol. |    |
| Tvorba mediálního sdělení                        |           |    |    |    |    | Inf.      |    |       |    |
| Práce v realizačním týmu                         |           |    |    | Vv | Vv |           |    |       |    |

#### 4. Učební plán

| 4.1. UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ |                          |                    |           |           |           |           |           |                                      |                       |             |
|--------------------------------|--------------------------|--------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|--------------------------------------|-----------------------|-------------|
| Vzdělávací oblast              | Vzdělávací obor          | Vyučovací předmět  | Ročník    |           |           |           |           | Minimální časová dotace podle RVP ZV | Celková časová dotace | Z toho DČD* |
|                                |                          |                    | 1.        | 2.        | 3.        | 4.        | 5.        |                                      |                       |             |
| Jazyk a jazyková komunikace    | Český jazyk a literatura | Český jazyk        | 8+1       | 8+1       | 7+2       | 5+2       | 5+2       | 33                                   | 41                    | 8           |
|                                | Cizí jazyk               | Anglický jazyk     |           |           | 3         | 3         | 3         | 9                                    | 9                     | 0           |
| Matematika a její aplikace     |                          | Matematika         | 4+1       | 4+1       | 4+1       | 4+1       | 4+1       | 20                                   | 25                    | 5           |
| Informatika                    |                          | Informatika        |           |           |           | 1         | 1         | 2                                    | 2                     | 0           |
| Člověk a jeho svět             |                          | Prvouka            | 1+1       | 2         | 2         |           |           | 11                                   | 14                    | 3           |
|                                |                          | Přírodověda        |           |           |           | 2         | 2         |                                      |                       |             |
|                                |                          | Vlastivěda         |           |           |           | 1+1       | 1+1       |                                      |                       |             |
| Umění a kultura                | Hudební výchova          | Hudební výchova    | 1         | 1         | 1         | 1         | 1         | 12                                   | 12                    | 0           |
|                                | Výtvarná výchova         | Výtvarná výchova   | 1         | 1         | 1         | 2         | 2         |                                      |                       |             |
| Člověk a zdraví                | Tělesná výchova          | Tělesná výchova    | 2         | 2         | 2         | 2         | 2         | 10                                   | 10                    | 0           |
| Člověk a svět práce            |                          | Praktické činnosti | 1         | 1         | 1         | 1         | 1         | 5                                    | 5                     | 0           |
| <b>Celkem</b>                  |                          |                    | <b>21</b> | <b>21</b> | <b>24</b> | <b>26</b> | <b>26</b> | <b>102</b>                           | <b>118</b>            | <b>16</b>   |

\* DČD – disponibilní časová dotace

| 4.2. UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ |                          |                    |        |     |     |     |                                      |                       |             |
|--------------------------------|--------------------------|--------------------|--------|-----|-----|-----|--------------------------------------|-----------------------|-------------|
| Vzdělávací oblast              | Vzdělávací obor          | Vyučovací předmět  | Ročník |     |     |     | Minimální časová dotace podle RVP ZV | Celková časová dotace | Z toho DČD* |
|                                |                          |                    | 6.     | 7.  | 8.  | 9.  |                                      |                       |             |
| Jazyk a jazyková komunikace    | Český jazyk a literatura | Český jazyk        | 4+1    | 4   | 3+1 | 4+1 | 15                                   | 18                    | 3           |
|                                | Cizí jazyk               | Anglický jazyk     | 3      | 3   | 3   | 3   | 12                                   | 12                    | 0           |
|                                | Další cizí jazyk         | Německý jazyk      | 0      | 2   | 2   | 2   | 6                                    | 6                     | 0           |
| Matematika a její aplikace     |                          | Matematika         | 4      | 3+1 | 4   | 4+1 | 15                                   | 17                    | 2           |
| Informatika                    |                          | Informatika        | 1      | 1   | 1   | 1   | 4                                    | 4                     | 0           |
| Člověk a společnost            | Dějepis                  | Dějepis            | 2      | 2   | 1   | 1+1 | 10                                   | 11                    | 1           |
|                                | Výchova k občanství      | Občanská výchova   | 1      | 1   | 1   | 1   |                                      |                       |             |
| Člověk a příroda               | Fyzika                   | Fyzika             | 1      | 2   | 1+1 | 1+1 | 20                                   | 25                    | 5           |
|                                | Chemie                   | Chemie             | 0      | 0   | 2   | 1   |                                      |                       |             |
|                                | Přírodopis               | Přírodopis         | 2      | 1+1 | 1+1 | 2   |                                      |                       |             |
|                                | Zeměpis                  | Zeměpis            | 2      | 1+1 | 2   | 1   |                                      |                       |             |
| Umění a kultura                | Hudební výchova          | Hudební výchova    | 1      | 1   | 1   | 1   | 9                                    | 10                    | 1           |
|                                | Výtvarná výchova         | Výtvarná výchova   | 2      | 1+1 | 1   | 1   |                                      |                       |             |
| Člověk a zdraví                | Výchova ke zdraví        | Rodinná výchova    | 0      | 0   | 1   | 1   | 10                                   | 10                    | 0           |
|                                | Tělesná výchova          | Tělesná výchova    | 2      | 2   | 2   | 2   |                                      |                       |             |
| Člověk a svět práce            |                          | Praktické činnosti | 1      | 1   | 0   | 0   | 3                                    | 4                     | 1           |
|                                |                          | Svět práce         | 0      | 0   | 1   | 0+1 |                                      |                       |             |

|                    |  |  |           |           |           |           |            |            |           |
|--------------------|--|--|-----------|-----------|-----------|-----------|------------|------------|-----------|
| Volitelné předměty |  |  | 0+2       | 0+1       | 0+1       | 0+1       | 0          | 5          | 5         |
| <b>Celkem</b>      |  |  | <b>29</b> | <b>30</b> | <b>31</b> | <b>32</b> | <b>104</b> | <b>122</b> | <b>18</b> |

\* DČD – disponibilní časová dotace

### Poznámky k učebnímu plánu

- **1. stupeň**
  - disponibilní časová dotace je využita k posílení jednotlivých vzdělávacích oblastí
  - povinná výuka plavání je zařazena do 2. a 3. ročníku v rámci vyučovacího předmětu Tělesná výchova
- **2. stupeň**
  - ze 7 tematických okruhů byly vybrány 2 tematické okruhy – Práce s technickými materiály a Příprava pokrmů, které jsou realizovány v plném rozsahu v předmětu Praktické činnosti v 6. a 7. ročníku
  - vzdělávací obsah předmětu Svět práce byl doplněn o tematický okruh Provoz a údržba domácnosti a Finanční matematiku
- Na 1. a 2. stupni je počet všech disponibilních časových dotací využit k navýšení časové dotace povinných předmětů nebo nabídnutí volitelných předmětů zejména tam, kde je obsah učiva zaměřen na priority školy anebo nabízí vhodnou možnost začlenění průřezových témat.
- **Přehled volitelných předmětů**

| Volitelné předměty | Ročník         | Časová dotace |
|--------------------|----------------|---------------|
| Sportovní výchova  | 6., 7., 8., 9. | 1             |
| Náš region         | 6.             | 1             |

### Zájmové kroužky pro 1. a 2. stupeň

Při vytváření zájmových kroužků vycházíme každoročně ze zájmu žáků a z podmínek školy.

## Učební plán

| Učební plán ŠVP - Vzdělání, sport a příroda |            |           |           |           |           |            |           |           |           |
|---------------------------------------------|------------|-----------|-----------|-----------|-----------|------------|-----------|-----------|-----------|
| Předmět / ročník                            | 1          | 2         | 3         | 4         | 5         | 6          | 7         | 8         | 9         |
| Český jazyk                                 | 9          | 9         | 9         | 7         | 7         | 5          | 4         | 4         | 5         |
| Anglický jazyk                              | -          | -         | 3         | 3         | 3         | 3          | 3         | 3         | 3         |
| Další cizí jazyk                            | -          | -         | -         | -         | -         | -          | 2         | 2         | 2         |
| Matematika                                  | 5          | 5         | 5         | 5         | 5         | 4          | 4         | 4         | 5         |
| Prvouka                                     | 2          | 2         | 2         | -         | -         | -          | -         | -         | -         |
| Přírodověda                                 | -          | -         | -         | 2         | 2         | -          | -         | -         | -         |
| Vlastivěda                                  | -          | -         | -         | 2         | 2         | -          | -         | -         | -         |
| Informatika                                 | -          | -         | -         | 1         | 1         | 1          | 1         | 1         | 1         |
| Chemie                                      | -          | -         | -         | -         | -         | -          | -         | 2         | 1         |
| Fyzika                                      | -          | -         | -         | -         | -         | 1          | 2         | 2         | 2         |
| Přírodopis                                  | -          | -         | -         | -         | -         | 2          | 2         | 2         | 2         |
| Zeměpis                                     | -          | -         | -         | -         | -         | 2          | 2         | 2         | 1         |
| Dějepis                                     | -          | -         | -         | -         | -         | 2          | 2         | 1         | 2         |
| Občanská výchova                            | -          | -         | -         | -         | -         | 1          | 1         | 1         | 1         |
| Rodinná výchova                             | -          | -         | -         | -         | -         | -          | -         | 1         | 1         |
| Hudební výchova                             | 1          | 1         | 1         | 1         | 1         | 1          | 1         | 1         | 1         |
| Výtvarná výchova                            | 1          | 1         | 1         | 2         | 2         | 2          | 2         | 1         | 1         |
| Praktické činnosti                          | 1          | 1         | 1         | 1         | 1         | 1          | 1         | -         | -         |
| Svět práce                                  | -          | -         | -         | -         | -         | -          | -         | 1         | 1         |
| Tělesná výchova                             | 2          | 2         | 2         | 2         | 2         | 2          | 2         | 2         | 2         |
| Volitelné předměty                          |            |           |           |           |           |            |           |           |           |
| - náš region                                | -          | -         | -         | -         | -         | 1          | -         | -         | -         |
| - sportovní výchova                         | -          | -         | -         | -         | -         | 1          | 1         | 1         | 1         |
|                                             | -          | -         | -         | -         | -         | -          | -         | -         | -         |
| <b>Týdenní dotace</b>                       | <b>21</b>  | <b>21</b> | <b>24</b> | <b>26</b> | <b>26</b> | <b>29</b>  | <b>30</b> | <b>31</b> | <b>32</b> |
| <b>Celková dotace</b>                       | <b>118</b> |           |           |           |           | <b>122</b> |           |           |           |

## **Hodnocení žáků a autoevaluace školy**

### **1. Pravidla pro hodnocení žáků**

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Hodnocení nesmí být zaměřeno na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Celkově nesmí vést hodnocení ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.

Jedním z hlavních cílů pedagogické práce na naší škole by mělo být posilování vnitřní motivace žáků, která je podporována žakovým vlastním (sebe)hodnocením. Velmi cenným nástrojem pro hodnocení práce žáků je žakovské „portfolio“. Každý učitel ho může zavést po dohodě s žákem. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělání. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolia zařazovat i osobní záznamy po úspěších v mimoškolní činnosti.

Nutností je, aby žáci byli předem seznámeni s výukovými cíli, očekávanými výstupy pro daný ročník – specifikovanými pro dané období.

#### **1.1. Způsoby hodnocení**

Při hodnocení žáků na 1. stupni i 2. stupni je využívána pro všechny předměty výhradně klasifikace. Zákonem zástupcům žáka se speciálními vzdělávacími potřebami je nabídnuta dohoda o způsobu hodnocení.

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka; při hodnocení těchto žáků výše uvedenou skutečnost zohledňujeme.

Hodnocení žáků vychází ze zákona č. 561/2004 Sb. A se řídí klasifikačním řádem školy a Vyhláškou o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky č. 48/2005 Sb.

#### **1.2. Kritéria hodnocení**

- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- podklady pro klasifikaci učitel získává:
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování zkouškami písemnými ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
- písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem (nejméně jeden týden) a ostatní vyučující informuje zápisem termínu do třídní knihy

- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě
- známka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování
- klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo. Žáci mají možnost a dostatek času k naučení, procvičení a zažití učební látky
- učitel vyváženě hodnotí a promítá do klasifikace a hodnocení: vědomosti, dovednosti, postup, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka
- při klasifikaci používá učitel pěti klasifikačních stupňů
- písemné práce žáků jsou zakládány do složek
- všechny písemné práce jsou včas oznámeny, aby žáci měli dostatek času se na ně připravit
- tradiční ústní zkoušení u tabule je nahrazeno efektivnějšími způsoby zjišťování vědomostí a dovedností žáků
- významným prvkem procesu učení je práce s chybou. Žáci mají právo dělat chyby-chyba je příležitost naučit se to lépe

## 2. Autoevaluace školy a její evaluační činnost

**Autoevaluace** – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ke škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a § 12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

### Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
- výsledky vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

### Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

### Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s učiteli, rodiči, s žáky
- dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
- žákovské práce
- srovnávací prověrky, dovednostní testy
- hospitace
- školní matrika (Evidence)
- výroční zpráva o činnosti školy
- záznamy z pedagogických rad
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy
- školní vzdělávací program

- záznamy z provozních porad
- personální a mzdová dokumentace
- hospodářské dokumentace

#### **Časové rozvržení autoevaluačních činností**

- hospitační činnost (v průběhu celého školního roku)
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok (začátek školního roku)
- projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulé období
- dovednostní testy žáků (dle potřeby)
- srovnávací prověrky (průběžně celý školní rok)
- dotazníky na klima školy (cca 1x za 2 roky)

Průběžně: rozhovory s učiteli, rodiči a žáky, výstupy z jednání školské rady.

## **Žáci s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka**

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál bude využito Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk bude možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem češtiny jako druhého jazyka (bude využito Kurikula češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání). V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

K realizaci vzdělávacího obsahu češtiny jako druhého jazyka pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka bude využito disponibilní časové dotace.

Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je zpracováno Národním pedagogickým institutem České republiky a jeho obsah je přílohou tohoto školního vzdělávacího programu.